

Holbergprisen overrakt til Griselda Pollock og Martha C. Nussbaum

(Bergen, 9. juni 2021) Den britisk-canadiske kunsthistorikeren Griselda Pollock og den amerikanske filosofen Martha C. Nussbaum ble i dag overrakt Holbergprisen for henholdsvis 2020 og 2021, under en seremoni ledet fra Universitetsaulaen i Bergen.

Det var en virtuell prisutdelingsseremoni som ble ledet fra Universitetsaulaen i Bergen i dag. På grunn av covid-19-pandemien ble prisene både for 2020 og 2021 delt ut under årets holberguke, og prisvinnerne mottok sine diplomer og medaljer i sine respektive hjemland.

Holbergprisen er verdt NOK 6.000.000, og den tildeles årlig for banebrytende forskning innen fagfeltene humaniora, samfunnsvitenskap, jus og teologi. I tillegg ble Nils Klim-prisen for 2020 og 2021 delt ut. Dette er en nordisk pris for yngre forskere, som deles ut for fremragende forskning innen de samme fagfeltene. Prisen er verdt NOK 500.000.

Anerkjennelse av både fag og feminisme

Griselda Pollock er professor i kunsthistorie ved University of Leeds og en verdensledende aktør innenfor feministisk og postkolonial tilnærming til kunsthistorien. Gjennom mer enn 40 år har hun hatt en global påvirkning på tenkning omkring kjønn, ideologi og visuell kultur. Hun mottar Holbergprisen 2020 for sin fremtredende rolle innen kunsthistorie og beslektede fagfelt, blant annet feministisk filmvitenskap, traumestudier og Holocaust-studier.

I sin takketale beskrev Pollock hvordan hun anså pristildelingen som en stor ære og en anerkjennelse både av kunsthistorie som fagfelt og av feminisme som et historisk fenomen: «Feminismen under siste halvdel av 1900-tallet var ikke bare en svært vellykket verdensomspennende sosial bevegelse, hvor kvinner aktivt arbeidet for rettferdighet, sikkerhet, helse, medborgerskap og anerkjennelse av alle kvinners menneskelighet,» sa Pollock. «Den fostret også en intellektuell og kulturell revolusjon som er et uikt tilskudd til den tusenårige kampen mot patriarkatet.»

«Som en som har bidratt med tenkning innen denne kulturteoretiske revolusjonen, er det overveldende og rørende å bli tildelt en pris av en slik status,» fortsatte Pollock.

Et verktøy for bedre relasjoner

Martha C. Nussbaum er professor i rettsvitenskap og etikk ved Juridisk fakultet og Filosofisk institutt ved University of Chicago, og hun er i dag en av verdens mest produktive og velkjente filosofer. Nussbaum mottar Holbergprisen 2021 for sine banebrytende bidrag innen filosofi, jus og beslektede fagfelt.

Gjennom en nesten femti år lang forskerkarriere har hun primært fokusert på rettferdighet og på følelsenes rolle i menneskelivet. Hennes forskningsinteresser inkluderer antikk gresk og romersk filosofi, politisk filosofi, feminisme og etikk. Hun har også bidratt med betydningsfull innsikt i spørsmål knyttet til utdanning, litteratur, dyrs rettigheter og hvordan man måler livskvalitet uavhengig av kultur.

«Filosofisk analyse, levendegjort gjennom litterær forestillingsevne, løser ikke våre problemer,» sa Nussbaum i sin takketale. «Men filosofi kan hjelpe oss med å forstå oss selv og finne ut hvor problemene ligger, samt med å se hva slags respons som ikke er produktiv.» «Med sine metoder inneholder filosofi også deler av løsningen,» forklarte Nussbaum: «en anstendig, respektfull, rasjonell og iderik måte å forholde seg til andre mennesker på.»

Ikke slutt å drømme

Nils Klim-prisen 2020 ble overrakt til den danske teologen Frederik Poulsen, for hans betydelige bidrag til

forskning på Det gamle testamente. Poulsen er adjunkt ved Det Teologiske Fakultet ved Københavns Universitet.

I sin tale fokuserte Poulsen på hvordan drømmer er vår drivkraft, og hvordan dette reflekteres både i Ludvig Holbergs diktning, så vel som i Første Mosebok: «Hvorfor drømmer vi? Hvorfor bør vi drømme? Og hvorfor fortsetter vi å drømme, selv om våre drømmer ofte ikke går i oppfyllelse?» spurte Poulsen. «Fordi: I drømmer er det liv. Hvis vi slutter å drømme, slutter vi å leve. Vi må ha store drømmer – i politikken, i kunsten, i forskningen og i våre liv.»

Vis frem forskningens betydning

Deretter ble Nils Klim-prisen 2021 overrakt til finsk-russiske Daria Gritsenko, for hennes fremragende forskningsbidrag i krysningsfeltet mellom statsvitenskap, miljøstudier og digital humaniora. Gritsenko er førsteamanuensis i Russisk og Eurasiske studier ved Helsingfors universitet, hvor hun er tilknyttet Aleksanteri-instituttet og Helsinki Institute for Sustainability.

I takketalen viste Gritsenko til en kritikk av intellektuelle som kommer frem i Ludvig Holbergs roman *Nils Klims reise til den underjordiske verden*, først utgitt i 1741: Her beskrives en vitenskapsmann som en person som vet alt, men som ikke kjenner seg selv, mens en metafysiker er en slags filosof, delvis visjonær og delvis skeptiker, som kan se ting som er skjult for andre, men som ikke kan se det som ligger like for hans føtter.

Denne oppfatningen av forskere vedvarer ennå i dag, ifølge Gritsenko. Hun viste til hvordan samfunnsvitenskapene kunne gjøres relevante som en aktivitet som utføres *i* offentligheten og *for* offentligheten, i tråd med hva danske Bent Flyvbjerg har tatt til orde for.

«Holbergukens format – med seminarer, foredrag og symposier — er således en unik mulighet til å gjøre samfunnsvitenskapene betydningsfulle,» sa Gritsenko, «nettopp ved å offentlig diskutere relevansen av det vi gjør, og ved å stimulere interesse for humanvitenskapene og deres viktige, men ofte oversette, bidrag til utforskning av menneskets eksistens.»

Pressebilder, taler, biografier om prisvinnerne, fagkomitéenes uttalelser og fakta om prisene legges ut på <https://holbergprisen.no/nb/presserom>.

Kontaktperson, Holbergprisens sekretariat:

Kommunikasjonsrådgiver Ole Sandmo

Tlf: 98 00 18 78

ole.sandmo@holbergprisen.no